

بازخوانی
معاذ حسینی
صدرا

نقد قرأت تفکیکی از معاذ حسینی

رضا آذریان

فهرست مطالب

۱۱		سخن ناشر
۱۳		مقدمه

دییاجه: مفهوم‌شناسی و روش‌شناسی

۱۹		۱. مکتب تفکیک
۱۹		مکتب
۲۰		تفکیک
۲۰		مکتب تفکیک
۲۲		محمد رضا حکیمی
۲۳		۲. حکمت متعالیه
۲۳		حکمت در لغت
۲۴		حکمت در اصطلاح
۲۶		متعالیه
۲۷		حکمت متعالیه
۲۸		جایگاه حکمت متعالیه در میان روش‌های فکری دیگر
۲۸		اصول حکمت متعالیه
۲۹		۳. معاد جسمانی و معاد روحانی
۲۹		معاد
۳۰		معاد در اصطلاح

۳۲	جسمانی
۳۳	روحانی
۳۴	معاد جسمانی و روحانی
۳۶	۴. جسم عنصری و برزخی
۳۶	عوالم خلقی
۳۸	تعریف جسم و اقسام آن
۴۰	عقیده ملاصدرا درباره معاد
۴۵	۵. تجرد نفس، بقاء نفس، تناسخ
۴۵	تجرد نفس
۴۷	بقاء نفس
۵۰	تناسخ
۵۵	۶. چیستی روش و انواع آن
۵۶	۷. روش صحیح
۵۷	روش صدرالمتهلین در تبیین معاد جسمانی
۵۹	۸. روش استاد حکیمی در کتاب معاد جسمانی در حکمت متعالیه

بخش نخست: نقد مقدمات

۶۵	فصل اول: نقد «سخنی در آغاز»
۶۵	۱. هدف از تفکیکی خواندن صدرالمتهلین
۶۷	۲. نقد نویسنده در تبیین عقیده ابونصر فارابی درباره معاد
۷۰	۳. نقد نویسنده در تبیین عقیده ابن سینا درباره معاد
۷۴	۴. نقد نویسنده در تبیین عقیده صدرالمتهلین درباره معاد جسمانی
۷۹	فصل دوم: نقد «سخنان بیدارگر»
۷۹	مدخل
۷۹	۱. سخن یعقوب کندی
۸۱	کلام کندی در رسالة الکندی فی کمیة کتب ارسطوطالیس
۸۳	نقد تفسیر احمد فؤاد الاهوانی

۸۵	۲. سخن ابوزید بلخی
۸۷	۳. سخن ابن سینا
۹۱	۴. سخن خواجه نصیر طوسی
۹۳	۵. سخن میرزا ابوالقاسم فندرسکی
۹۷	عقیده میرفندرسکی در ارزش عقل
۹۸	۶. سخن صدر المتألهین در الواردات القلبية و العرشية
۹۸	الواردات القلبية
۱۰۱	العرشية
۱۰۴	۷. سخن ملاعبدالرزاق لاهیجی
۱۰۶	۸. سخن آقا علی مدرس طهرانی
۱۱۰	۹. سخن علامه رفیعی قزوینی
۱۱۴	۱۰. سخن علامه طباطبائی
۱۱۴	کلام علامه در تفسیر المیزان
۱۲۰	منشأ اشتباه از کلام علامه طباطبائی
۱۲۱	۱۱. سخن رنه گنون
۱۲۳	جمع بندی
۱۲۵	فصل سوم: نقد «تمهیدات»
۱۲۵	۱. کاوشی بر شناخت و امور پیرامونی آن
۱۲۵	مدخل
۱۲۶	مبحث اول: تعریف شناخت
۱۲۹	مبحث دوم: اقسام شناخت
۱۳۱	مبحث سوم: ارزش شناخت
۱۳۴	مبحث چهارم: شناخت و یقین
۱۳۹	مبحث پنجم: ابزارهای شناخت
۱۴۲	مبحث ششم: جایگاه وحی در شناخت انسان
۱۴۵	مبحث هفتم: نقد سخنان آقای حکیمی درباره شناخت
۱۵۴	۲. شناخت اصول شش گانه معاد و بررسی آن
۱۵۴	مدخل

- مبحث اول: شناخت حرکت ۱۵۵
 مبحث دوم: شناخت مبدأ و مقصد حرکت ۱۶۲
 مبحث سوم: شناخت هادی حرکت ۱۶۶

بخش دوم: نقد تحقیقات و تنبیهات

- فصل اول: نقد مفهوم‌شناسی مطرح شده از جانب مؤلف محترم ۱۷۳
 مدخل ۱۷۳
 ۱. معاد ۱۷۴
 مبحث اول: مفهوم‌شناسی واژه معاد در نظر آقای حکیمی ۱۷۴
 مبحث دوم: حقیقت معاد ۱۷۵
 ۲. حیات خالص ۱۷۷
 سخن اهل نظر پیرامون احوال نفوس بشری پس از مفارقت از بدن ۱۷۸
 اشکال آقای حکیمی به این سخن ۱۷۹
 نقد کلام آقای حکیمی ۱۷۹
 تبیین سخن اهل معرفت ۱۸۱
 ۳. ثبات معرفت ۱۸۲
 بررسی کلام آقای حکیمی درباره ثبات معرفت ۱۸۳
 ۴. زبان هدایت ۱۸۴
 سخن ملا نظر علی طالقانی ۱۸۵
 بررسی کلام صاحب کاشف الاسرار ۱۸۵
 ۵. تأویل ۱۸۸
 تأویل در لغت و اصطلاح ۱۸۸

- فصل دوم: نقد و بررسی محدودیت توان عقل فلسفی ۱۹۳
 ۱. تبیین ادعای نویسنده در محدودیت توان عقل و نقد آن ۱۹۳
 مبحث اول: تبیین ادعای نویسنده در محدودیت توان عقل ۱۹۳
 مبحث دوم: نقد کلام نویسنده ۱۹۴
 ۲. تشریح و نقد شواهد مطرح شده در محدودیت توان عقل فلسفی ۱۹۸
 سخن صدر المتألهین در محدودیت عقل ۱۹۹

فصل سوم: نقد طرح و حیانی معاد جسمانی قبل از صدرالمتألهین

۲۰۳ مدخل

۲۰۴ ۱. طرح و حیانی معاد جسمانی در فلسفه اسلامی

۲۰۵ ۲. طرح و حیانی معاد جسمانی در کلام اسلامی

فصل چهارم: طرح فلسفی - و حیانی معاد جسمانی در کلام صدرالمتألهین

۲۰۷ مدخل

۲۰۹ ۱. نقد دو ایستاری بودن صدرالمتألهین در بحث معاد جسمانی

۲۰۹ مقدمه اول: حالت‌های انسان در مواجهه با یک قضیه

۲۱۰ مقدمه دوم: خصوصیت قطع

۲۱۱ مقدمه سوم: تعارض دو قطع

۲۱۳ نقد دو ایستاری بودن کلام صدرالمتألهین

۲۱۴ نتیجه

۲۱۵ ۲. نگاهی به ایستار نخست و نقد آن

۲۱۶ مبحث اول: طرح اصول یازده گانه

۲۲۴ مبحث دوم: نقد برخی از اصول از جانب مؤلف محترم

۲۲۹ مبحث سوم: نتیجه صدرالمتألهین از اصول یازده گانه

مبحث چهارم: ارزیابی طرح فلسفی ملاصدرا و تکفیر ایشان از سوی بزرگان فلسفه، عرفان،

۲۳۱ دین و قرآن

۲۳۴ ۳. نگاهی به ایستار دوم و نقد آن

۲۳۵ اصل اول: حجیت ظواهر آیات و اخبار

۲۵۰ اصل دوم: عدم داعی و دلیل بر تأویل آیات و اخبار معادی

۲۵۲ اصل سوم: عدم تلازم میان قبول ظواهر آیات و اخبار با ترک عقل گرایی

۲۵۲ اصل چهارم: عدم تلازم میان قبول ظواهر آیات و اخبار با مشرب اخباری گری

۲۵۳ اصل پنجم: عدم اشتغال معاد عنصری بر امری محال

۲۵۵ اصل ششم: غایت در کائنات و ضرورت جزای کامل از راه عود کل

۲۵۶ اصل هفتم: اصالت و ضرورت قطعی رجوع به معارف و حیانی

فصل پنجم: اشاره‌ای به تنبیهات

۲۶۱ مدخل

۲۶۱. ۱. نفس‌شناسی تفکیکی و نقد آن
۲۶۲. شواهد آقای حکیمی بر عدم تجرد نفس
۲۶۳. نقد و نظر
۲۶۵. ۲. استشهاد به مشاهدات و مکاشفات
۲۶۷. نقد و بررسی طرح ابتکاری مؤلف برای نقد فلسفی
۲۶۸. بررسی طرح «نقد فلسفی»

جمع‌بندی

۲۷۱. جمع‌بندی مقدمه
۲۷۳. جمع‌بندی بخش نخست
۲۸۲. جمع‌بندی بخش دوم

نمایه‌ها

۲۸۷. مقدمهٔ نمایهٔ موضوعی
۲۸۹. نمایهٔ آیات
۲۹۳. نمایهٔ اعلام
۲۹۷. نمایهٔ موضوعی
۳۰۱. منابع و مآخذ

مجمع عالی حکمت اسلامی از اسفند ۱۳۸۴ با هدایت مقام معظم رهبری «مد ظله العالی» و پیگیری جمعی از مدرسین و فضیلاى حوزه علوم عقلی و تحت اشراف و نظارت عالی حضرات آیات عظام جوادی آملی، سبحانی و مصباح یزدی «دامت برکاتهم» فعالیت رسمی خود را آغاز نمود.

اهداف و وظایف این مجموعه در راستای تعمیق و گسترش بنیان‌های معرفتی جهان اسلام و تأسیس زمینه‌های مناسب جهت تولید علوم انسانی مورد نیاز تمدن اسلامی، با حضور اساتید سطوح عالی حوزه و دانشگاه ترسیم شده که به لطف خداوند متعال گام‌های برداشته شده و فعالیت‌های صورت گرفته همچون راه‌اندازی گروه‌های علمی تخصصی، برگزاری نشست‌های علمی و دوره‌های آموزشی، راه‌اندازی کتابخانه تخصصی علوم عقلی، نگهداشت اساطین حکمت اسلامی، معرفی فلاسفه شیعه، احیاء و نشر تراث حکمت اسلامی، انتشار نشریات، راه‌اندازی شعب استانی و... با استقبال علاقه‌مندان به حوزه حکمت و فلسفه اسلامی مواجه شده است.

یکی از برنامه‌های مورد توجه مجمع عالی حکمت اسلامی نشر و تدوین کتاب است، که براساس ماده چهارده اساسنامه از وظایف مجمع عالی محسوب می‌شود. در این راستا

انتشارات حکمت اسلامی، فعالیت جدی خود را از زمستان ۱۳۹۲ آغاز و احیای تراث اسلامی، نشر آثار فاخر و تأثیرگذار در گسترش حکمت اسلامی و تقویت مبانی اعتقادی و دینی را در اولویت کاری قرار داده است.

اثر پیش‌رو که از سوی انتشارات حکمت اسلامی جهت استفاده علاقه‌مندان به زیور طبع آراسته شده، با عنوان *بازخوانی معاد جسمانی صدرانی؛ نقد قرأت تفکیکی از معاد جسمانی* به قلم حجت‌الاسلام رضا آذریان می‌باشد، که نویسنده به نقد علمی ادله، شواهد و مستندات استاد محمدرضا حکیمی در کتاب معاد جسمانی در حکمت متعالیه، می‌پردازد.

انتشارات حکمت اسلامی ضمن ارج نهادن به خدمات علمی اساتید، کارشناسان و نخبگان جامعه اسلامی که دغدغه تقویت مبانی و بنیان‌های دینی جامعه را دارند، از تضارب علمی و فکری که توأم با متانت، عقلانیت و ادب اسلامی باشد، استقبال می‌نماید.

لازم می‌دانیم از همکاری همه عزیزانی که در آماده‌سازی و نشر این اثر، همت نموده‌اند، به‌ویژه شورای معاونان و شورای کتاب مجمع عالی حکمت اسلامی؛ حجج اسلام والمسلمین آقایان حمید پارسانیا، عزالدین رضانژاد، علی عباسی و حسن معلمی و نیز از آقایان مرتضی محمدی‌استانی، حسن محسنی، حسین وکیلی، عباس پیریمی و خانم ریحانه ولیدآبادی که نسبت به پیگیری امور مربوط به انتشارات، صفحه‌آرایی، نمایه‌سازی، نشر و ویرایش کتاب حاضر نقش داشته‌اند، و همچنین از حجت‌الاسلام رضا آذریان تشکر و سپاسگزاری نماییم.

امید است با الطاف خداوند متعال و توجهات اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام انتشارات حکمت اسلامی با نشر آثار علمی فاخر و ارزشمند، بتواند در راستای گسترش حکمت اسلامی برخاسته از مبانی اعتقادی اسلامی، گام بردارد. بسیار مفتخر خواهیم بود تا از دیدگاه‌های اساتید و علاقه‌مندان به حوزه حکمت اسلامی نیز بهره‌مند شویم. ان شاء الله